

9 Ιουλίου, 1993

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΜΥΝΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 417/92)

Στρατός της Δημοκρατίας — Ο Περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμος του 1990 (Ν.33/90) — Άρθρο 23 — Περιεχόμενο ρυθμίσεως και ερμηνεία — Αποκλεισμός της εφαρμογής του Άρθρου 23 στην κριθείσα περίπτωση Αξιωματικού πάσχοντος από καρδιοπάθεια — Ορθά συνταξιοδοτήθηκε με βάση το Άρθρο 6(ε) του περί Συντάξεων Νόμου, Κεφ. 311. 5

Ο αιτητής προσέβαλε με την προσφυγή την υπαγωγή της περίπτωσης της αφυπηρέτησής του στο Άρθρο 6(ε) του περί Συντάξεων Νόμου, Κεφ. 311, αφού το ορθό θα ήταν, κατά τον ισχυρισμό του, να θεωρηθεί ότι κατέστη ανάπηρος λόγω της φύσεως των καθηκόντων του, σύμφωνα με το Άρθρο 23 του περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου (Ν. 33/90). 10

Ο αιτητής ήταν Ταγματάρχης και έπασχε από ισχαιμική καρδιοπάθεια. 15

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι: 20

1. Κατά το Άρθρο 23 του περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.33/90) το γεγονός της συνύπαρξης των προϋποθέσεων για τη δυνάμει του αναγκαστική αφυπηρέτηση και συνακόλουθη παροχή των προβλεπόμενων συνταξιοδοτικών ωφελημάτων, το κρίνει

5 "Ιατρικό Συμβούλιο, που συγκροτείται για το σκοπό αυτό από τον Υπουργό σε συνεννόηση με τον Υπουργό Υγείας". Αυτό το Ιατρικό Συμβούλιο δεν αποτελεί, όπως προκύπτει από το Νόμο, απλό γνωμοδοτικό όργανο. Έχει ιδιαίτερη θεσμική υπόσταση. Η κρίση του πως αξιωματικός, υπαξιωματικός ή οπλίτης είναι ανίκανος για περαιτέρω υπηρεσία στο στρατό εξ αιτίας αναπηρίας που προκλήθηκε κάτω από τις περιστάσεις που εξειδικεύονται, επιφέρει ως αυτόματο εκ του Νόμου αποτέλεσμα, την υποχρεωτική αφυπηρέτηση. Κατά την εφαρμογή του Άρθρου 23 δεν μπορεί να τίθεται ζήτημα απόφασης του Υπουργού Οικονομικών ή οποιουδήποτε άλλου.

15 Στην περίπτωση του αιτητή, δεν είχε συσταθεί τέτοιο Ιατρικό Συμβούλιο και, επομένως, δεν ήταν δυνατή η υποχρεωτική αφυπηρέτησή του σύμφωνα με το Άρθρο 23.

20 Η αφυπηρέτηση του αιτητή ήταν το αποτέλεσμα του γεγονότος ότι ο Υπουργός Οικονομικών "εν συνεννοήσει μετά του οικείου Υπουργού", δηλαδή του Υπουργού Άμυνας, (βλ. επιστολές ημερομηνίας 16 Ιανουαρίου 1992, 10 Φεβρουαρίου 1992 και 24 Φεβρουαρίου 1992), σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 6(ε) του Κεφ.311, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 39/81, ικανοποιήθηκε ως προς την ύπαρξη ιατρικής μαρτυρίας ότι ο αιτητής ήταν μόνιμα ανίκανος να εκτελεί τα καθήκοντα της θέσης του.

25 Η άποψη του αιτητή πως, ενόψει της διαπίστωσης της μόνιμης ανικανότητάς του θα έπρεπε οι καθ' ων η αίτηση να υπολόγιζαν τα συνταξιοδοτικά του ωφελήματα με βάση το Άρθρο 23 του Νόμου 33/90, είναι λανθασμένη. Ούτε ο Υπουργός Οικονομικών και, βέβαια, ούτε ο Υπουργός Άμυνας είχαν τέτοια εξουσία. Συνιστά αντινομία η εισήγηση για αναγνώριση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του Άρθρου 23 δια μέσου πράξης του Υπουργού Οικονομικών ή του Υπουργού Άμυνας.

35 Για τον πιο πάνω λόγο το αίτημα για ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης ως προς το μέρος της που αναφέρεται στα συνταξιοδοτικά ωφελήματά του αιτητή δεν μπορεί να επιτύχει και η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί. Θα ήταν χρήσιμο να γίνει αναφορά εδώ στην υπόθεση *Λάζαρος Λαζάρου ν. Αρχή Αιμένων*, ως προς την αδυναμία μερικής ακύρωσης αδιαίρετης διοικητικής απόφασης.

40 Επιπλέον το γεγονός ότι ο αιτητής δεν τοποθετήθηκε σε υπηρεσία γραφείου δε θα ήταν δυνατό, από μόνο του, να στηρίξει εύρημα ότι η ανικανότητά του προέκυψε ενώ βρισκόταν σε υπηρε-

σία και κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων του και, πολύ λιγότερο, κάτω από περιστάσεις που θα μπορούσαν να αποδοθούν στη φύση του καθήκοντός του.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα. 5

Αναφερόμενη υπόθεση:

Λαζάρου ν. Αρχής Λιμένων (1993) 4 Α.Α.Δ. 1275.

10

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον του υπολογισμού των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του αιτητή, λόγω μόνιμης ανικανότητας.

15

Α. Καλογήρου, για τον Αιτητή.

Α. Χριστοφόρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur.adv. vult. 20

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Κυβερνητικό Ιατροσυμβούλιο διαπίστωσε ότι ο αιτητής πάσχει από ισχαιμική καρδιοπάθεια, μεγαλοκαρδία, αρτηριακή υπέρταση και σπονδυλολίσηση και έκρινε ότι "από 7 Νοεμβρίου 1991 είναι μόνιμα ανίκανος δι' εκτέλεσιν εκείνων των καθηκόντων του Ταγματάρχη που συνεπάγονται σωματική κόπωση".

25

Ο Υπουργός Άμυνας, με επιστολή του προς το Διευθυντή Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ημερομηνίας 16 Ιανουαρίου 1992, ζήτησε ενέργεια προς αφυπηρέτηση του αιτητή από τις τάξεις του Στρατού της Δημοκρατίας για ιατρικούς λόγους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6(ε) του περι. Συντάξεων Νόμου Κεφ. 311, "δεδομένου ότι τα πλείστα από τα καθήκοντα του Ταγματάρχη, ο οποίος συνήθως ενεργεί ως Υποδιοικητής, συνεπάγονται σωματική κόπωση".

30

35

Με επιστολή του Υπουργού Άμυνας, ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1992, ο αιτητής πληροφορήθηκε ότι ενόψει της κρίσης του Ιατροσυμβουλίου σύμφωνα με την οποία είναι μόνιμα ανίκανος να εκτελεί τα καθήκοντα του βαθμού του, ύστερα από παραπομπή της περίπτωσης του στο Υπουργείο Οικονομικών, εγκρίθηκε η αφυπηρέτησή του σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6(ε) του περι. Συντάξεων Νόμου.

40

Ο Αιτητής δέχεται την ορθότητα της ιατρικής διάγνωσης, δεν αμφισβητεί πως ήταν μόνιμα ανίκανος προς εκτέλεση των καθηκόντων του και συμφωνεί πως συνέπεια αυτής της διαπίστωσης θα έπρεπε να ήταν η αφυπηρέτησή του. Εκείνο που αμφισβητεί είναι η υπαγωγή της περίπτωσης του στο άρθρο 6(ε) του περι
5 Συντάξεων Νόμου. Κατά την εισήγησή του, εφαρμόσιμο είναι το άρθρο 23 του περι Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου του 1990 (Ν. 33/90) και για το λόγο αυτό επιδιώκει την ακύρωση του σχετικού μέρους της απόφασης. Η σημασία της εφαρμογής της μιας ή της άλλης νομοθετικής διάταξης βρίσκεται στον αριθμό των
10 ετών που, ανάλογα με την περίπτωση, προστίθενται στα χρόνια υπηρεσίας προς υπολογισμό της σύνταξης.

15 Παραθέτω το άρθρο 23(1) του Νόμου 33/90 που είναι το σχετικό.

"Ανεξάρτητα από τα καθοριζόμενα στον περί συντάξεων Νόμο ή σε οποιοδήποτε άλλο νόμο ή κανονισμό, σε περίπτωση που Αξιωματικός, Υπαξιωματικός ή Οπλίτης έχει καταστεί
20 ανάπηρος:

(α) Ενώ βρισκόταν σε υπηρεσία και κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του καθήκοντός του και

(β) κάτω από περιστάσεις που μπορούν να αποδοθούν στη φύση του καθήκοντός του.
25

και ο οποίος συνεπεία της αναπηρίας αυτής έχει κριθεί από Ιατρικό Συμβούλιο, που συγκροτείται για το σκοπό αυτό απο τον Υπουργό σε συνεννόηση με τον Υπουργό Υγείας, ως ανίκανος για περαιτέρω υπηρεσία στο Στρατό, θα αφυπηρευτεί υποχρεωτικά και τα συνταξιοδοτικά του ωφελήματα θα είναι τα καθοριζόμενα στο εδάφιο (2)."
30

Η Δημοκρατία υποστηρίζει πως ο αιτητής δεν κατέστη ανάπηρος αλλά απλώς παρουσίασε προβλήματα υγείας και πως αυτά τα προβλήματα, εν πάση περιπτώσει, δε σχετίζονται με την εκτέλεση ούτε μπορούσαν να αποδοθούν στη φύση του καθήκοντός του.
35

Ο αιτητής, με αναφορά του ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 1986, ζήτησε την εξέτασή του από κυβερνητικό Ιατροσυμβούλιο προκειμένου να τοποθετηθεί, για λόγους υγείας, σε υπηρεσία γραφείου με φρουρά προτίμησης την Πάφο, από όπου κατάγεται. Επισύναψε στην αναφορά του ιατρικό πιστοποιητικό σύμφωνα με το οποίο έπασχε πιθανώς από παλαιά θρόμβωση της κεντρικής αρτηρίας
40

του δεξιού οφθαλμού λόγω υπερτασικής νόσου, σπονδυλολίσηση και ισχαιμική καρδιοπάθεια - μεγαλοκαρδία. Στην έκθεση του Ιατροσυμβουλίου της 27 Φεβρουαρίου 1987 διαπιστώνεται ότι έπασχε από ισχαιμική καρδιοπάθεια και υπέρταση και συστήθηκε η αποφυγή οποιασδήποτε μορφής σωματικής κόπωσης.

5

Όπως προκύπτει, αυτή η διάγνωση τροχοδρομήσε σειρά άλλων εξετάσεων με ζητούμενο την ικανότητα του αιτητή να εκτελεί τα καθήκοντά του. Συγκροτήθηκαν διαδοχικά μεταξύ της 23 Ιουνίου 1987 και της 7 Νοεμβρίου 1991 πέντε Ιατροσυμβούλια. Σε όλες τις εκθέσεις που συντάχθηκαν, με εξαίρεση την έκθεση ημερομηνίας 14 Μαρτίου 1989 στην οποία αναφέρθηκε βελτίωση, επιβεβαιωνόταν ότι ο αιτητής έπασχε από αρτηριακή υπέρταση και ισχαιμική καρδιοπάθεια. Στην έκθεση της 28 Φεβρουαρίου 1991 γίνεται αναφορά και σε σπονδυλολίσηση και σε εκείνη της 7 Νοεμβρίου 1991 και σε μεγαλοκαρδία. Σε όλες τις περιπτώσεις, και πάλιν με την εξαίρεση της έκθεσης ημερομηνίας 14 Μαρτίου 1989, η διάγνωση συνοδευόταν με σύσταση να αποφεύγει ο αιτητής οποιασδήποτε μορφής σωματική κόπωση. Προσθέτω και τη σημείωση στην έκθεση της 4 Νοεμβρίου 1987 σύμφωνα με την οποία, επειδή η φύση της νόσου είναι εξελικτική, χρειαζόταν παρακολούθηση και περαιτέρω έρευνα για να διαπιστωθούν τυχόν αλλαγές στις στεφανιαίες αρτηρίες. Στην τελική κατάληξη που οδήγησε στην έγκριση της αφυπηρέτησης του αιτητή, έχω αναφερθεί στην αρχή.

10

15

20

25

Άξονας της σύντομης επιχειρηματολογίας που αναπτύχθηκε προς υποστήριξη της αίτησης είναι το γεγονός ότι ο αιτητής δεν τοποθετήθηκε σε υπηρεσία γραφείου παρά τη σύσταση για αποφυγή σωματικής κόπωσης. Αναφέρθηκε συναφώς ο αιτητής και στην ταλαιπωρία, όπως τη χαρακτήρισε, των συχνών εξετάσεων του από το Ιατροσυμβούλιο. Υποστήριξε ότι εξ αιτίας των πιο πάνω η κατάσταση της υγείας του επιδεινώθηκε ουσιαστικά με αποτέλεσμα να καταστεί μόνιμα ανίκανος να εκτελεί τα καθήκοντά του. Αυτή η επιδείνωση παρουσιάστηκε, όπως ισχυρίζεται, κατά την υπηρεσία του και εφόσον η μόνιμη ανικανότητά του προέκυψε κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων που του είχαν ανατεθεί, υποστηρίζει ότι δικαιούται σε συνταξιοδοτικά ωφελήματα σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 23 του Νόμου 33/90.

30

35

Κατά το άρθρο 23 του Νόμου 33/90 το γεγονός της συνύπαρξης των προϋποθέσεων για τη δύναμη του αναγκαστική αφυπηρέτηση και συνακόλουθη παροχή των προβλεπόμενων συνταξιοδοτικών ωφελημάτων, το κρίνει "Ιατρικό Συμβούλιο, που συγκροτείται για το σκοπό αυτό από τον Υπουργό σε συνεννόηση με

40

τον Υπουργό Υγείας". Αυτό το Ιατρικό Συμβούλιο δεν αποτελεί, όπως προκύπτει από το Νόμο, απλό γνωμοδοτικό όργανο. Έχει ιδιαίτερη θεσμική υπόσταση. Η κρίση του πως αξιωματικός, υπα-
 5 ξιωματικός ή οπλίτης είναι ανίκανος για περαιτέρω υπηρεσία στο στρατό εξ αιτίας αναπηρίας που προκλήθηκε κάτω από τις περι-
 στάσεις που εξειδικεύονται, επιφέρει ως αυτόματο εκ του Νόμου
 αποτέλεσμα, την υποχρεωτική αφυπηρέτηση. Κατά την εφαρμογή
 του άρθρου 23 δεν μπορεί να τίθεται ζήτημα απόφασης του
 Υπουργού Οικονομικών ή οποιουδήποτε άλλου.

10

Στην περίπτωση του αιτητή, δεν είχε συσταθεί τέτοιο Ιατρικό
 Συμβούλιο και, επομένως, δεν ήταν δυνατή η υποχρεωτική αφυ-
 15 πηρέτησή του σύμφωνα με το άρθρο 23. Παρεμβάλλω πως, στην
 πραγματικότητα, δεν τέθηκε καν θέμα σύστασης Ιατρικού Συμ-
 βουλίου για τέτοιο σκοπό. Όπως έχει διευκρινιστεί, ο αιτητής
 ουδέποτε ισχυρίστηκε ότι κατέστη μόνιμα ανίκανος συνεπεία
 20 αναπηρίας κατά το Νόμο ούτε υπέβαλε οποιοδήποτε αίτημα σε
 σχέση με οτιδήποτε το σχετικό. Το μόνο αίτημα που υπέβαλε
 ήταν το αρχικό για την τοποθέτησή του σε υπηρεσία γραφείου
 στην Πάφο για λόγους υγείας.

20

Η αφυπηρέτηση του αιτητή ήταν το αποτέλεσμα του γεγονότος
 ότι ο Υπουργός Οικονομικών "εν συνεννοήσει μετά του οικείου
 25 Υπουργού", δηλαδή του Υπουργού Άμυνας, (βλ. επιστολές ημε-
 ρομηνίας 16 Ιανουαρίου 1992, 10 Φεβρουαρίου 1992 και 24 Φε-
 βρουαρίου 1992), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6(ε) του
 Κεφ. 311, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 39/81, ικανοποιήθηκε
 ως προς την ύπαρξη ιατρικής μαρτυρίας ότι ο αιτητής ήταν μόνι-
 30 μα ανίκανος να εκτελεί τα καθήκοντα της θέσης του.

30

Η άποψη του αιτητή πως, ενόψει της διαπίστωσης της μόνι-
 35 μης ανικανότητάς του θα έπρεπε οι καθ' ων η αίτηση να υπολό-
 γιζαν τα συνταξιοδοτικά του ωφελήματα με βάση το άρθρο 23
 του Νόμου 33/90, είναι λανθασμένη. Ούτε ο Υπουργός Οικονο-
 μικών και, βέβαια, ούτε ο Υπουργός Άμυνας είχαν τέτοια εξου-
 σία. Συνιστά αντινομία η εισήγηση για αναγνώριση των συντα-
 ξιοδοτικών ωφελημάτων του άρθρου 23 διά μέσου πράξης του
 Υπουργού Οικονομικών ή του Υπουργού Άμυνας.

35

40

Για τον πιο πάνω λόγο το αίτημα για ακύρωση της προσβαλ-
 λόμενης απόφασης ως προς το μέρος της που αναφέρεται στα συ-
 νταξιοδοτικά ωφελήματά του αιτητή δεν μπορεί να επιτύχει και η
 προσφυγή πρέπει να απορριφθεί. Ίσως θα ήταν χρήσιμο να ανα-
 45 φερθώ εδώ στην υπόθεση *Λάζαρος Λαζάρου ν. Αρχής Λιμένων*,

(1993) 4 Α.Α.Δ. 1275, ως προς την αδυναμία μερικής ακύρωσης αδιαίρετης διοικητικής απόφασης.

Η επιχειρηματολογία των καθ' ων η αίτηση επικεντρώθηκε στην αποτυχία του αιτητή να συνδέσει τη διαπιστωθείσα κατάσταση της υγείας του και την εξ αιτίας της μόνιμη ανικανότητά του, με την υπηρεσία του και ακόμα με την εκτέλεση του καθήκοντός του. Στην περίπτωση που θα εγειρόταν θέμα τέτοιας κρίσης και εφόσο θα εθεωρείτο ότι οι παθήσεις που διαπιστώθηκαν συνιστούν αναπηρία με την έννοια του Νόμου, θα συμφωνούσα πως δεν υπάρχει οποιοδήποτε στοιχείο που να υποστηρίζει τους ισχυρισμούς του αιτητή. Το γεγονός ότι δεν τοποθετήθηκε σε υπηρεσία γραφείου δε θα ήταν δυνατό, από μόνο του, να στηρίξει εύρημα ότι η ανικανότητά του προέκυψε ενώ βρισκόταν σε υπηρεσία και κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων του και, πολύ λιγότερο, κάτω από περιστάσεις που θα μπορούσαν να αποδοθούν στη φύση του καθήκοντός του. Η έκθεση των Ιατροσυμβουλιών δε θα ήταν δυνατό να οδηγήσουν προς τέτοια κατεύθυνση και εκ του περισσού σημειώνω την έλλειψη οποιασδήποτε άλλης ιατρικής γνώμης που θα συσχέτιζε τις παθήσεις του αιτητή με τα όποια καθήκοντα εκτελούσε στην πράξη.

Η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται. Καμιά διαταγή για έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.